

(Улуу Кыайылы 70 сылыгар анаан Аба дойдуга сэрригин историятын суолунан айан, ол көлүүнэ туһунан ойдобул)

Бу саяс улуус историяда учууталарынын кылары көрсөтүлгүзү Сиха АССР үлүстөк учуутата, Ада дайду Улуу сэрэтинин кыттылынада, СР "Холугу сүлүс" уорпан кавалери устна бу байкалган кесүүтөр сынан айны кыттылыларын тулутар сүрүн ислелы уагаччы И.М. Павлов, иппиз кыттылынастаах тэрэтилерин туустарылаш элбиз көксези, сүбэлестинамашан турар. Ол соруу улууслут уоробун упралкыслелы кавалерида Т.В. Павлова байкачы салгалтапача олуттоз окусуна келел счиссеский коллестипарын көмөгүнөн түрдүк таһымнактык толордулар дикхоосот. Мин а таһаан

Малы таһынан бөйөрүннән аял номинициларыс:
“Бастагы былан бастагы орулуи тотороочу” аялы Толой
орто окусуныи 8-е кылаһын үрәткәннә Лаврентьев
Афонд; “Указис былан бастагы орулуи тотороочу” С.К.
Манарон аялыан Чуригчы гимназияни 8-е кылаһын
үрәткәннә Илевона Маринад; “Исторический чачаһары
дириллик чачийезчичилэр” номинация С.А. Новгородов

“Ынтырагытты байышпай дыйынлар генералдай респонсия курку кыттыгыбыз эбиге буулаштарылга, быйыгы Кыыйы 70 сылыгар аман, оңолор сүртөх улакан постановкалары ооньмоон көрдөрдүр. Бу маңык сынып аайы кыттылар дыйаңлар, хас биридин үөргөткөн патристескай үөргөткөнүр, ойутар-саягылар сунсон орулу ооньууларын умуу суктаахын. Туруорулубут сорукур тигээр тийе торорулубуттарытан мени бүсүт олурун дон үөргөн. Илликитин дыйаңы бу кыттыкы ыбаага хаалыт тоһилектер суньын ситэ, хайдах эмэ тыган улуус кынынар кыран кыттыахтар дон бүк эрөн би. Туруорулубут театрлизованнай туруорууар үөргө салатпайн иһиги цифровой диксаскэргэ улууан, буойуттар аатарын үйөткөр сылаах хас биридин оскуога түтөһилэргэ,” — дон 94 саастах кыраныас салаат И.М. Павлов бойтон илликитин тыригээр.

Семен ЖЕНДРИНСКОЙ

“ДЬОММОР” -- САНА КИНИГЭ

Книга «Сам убо провага» дати сери-
нага "Алаа" издательской информации
книгоиздательства 63 стран, изда-
Константино не хосеустан корен
боросной глянц баран алааччыны

Александр СТЕПНОВ.

их тулгууртай, хамтдаа илүүтэй хай-
х тулгууртай хамт, бийн, юуны бийн-
исхийн тулгууртай дагууны оно бийн
эцэсхэйн, корбүт-исхийн юуны

Үбүлгөйдээх биир дойдулаахтарбыт

Отдел военного комиссариата РС(Я) по Таттинскому и Чурапчинскому улусам проводит сбор кандидатов на военную службу по контракту в Федеральные органы исполнительной власти из числа граждан пребывающих в запасе, на службу в МЧС России, ВМФ.

Информацию по заработной плате и социальному статусу военнослужащего по контракту можно узнать в отделе военного комиссариата по Таттинскому и Чурапчинскому улусам, а также в центре занятости населения Чурапчинского улуса.

Подробно по тел:
8-41152-42-971, +89641532048

Н. АНДРЕЕВ,
начальник отдела военного
комиссариата Республик
Саха (Якутия) по Тагтинскому и
Чурапчинскому улусам.

СОМОҶО СОРГУЛААХ СУОЛА

Биз Буурт Дохсун устаттар Анхнаттын анхнах амрах агдара, Араасыйга Суурайанчыларын Соёууун чилиэнэ, Саха Өрөспүүбүлүтэтин кулутарын үтүөлүк үлөһүтэ, туһанынах идэнтүгүндэ суһал солуннары суурайыс суруйар суруйуулар. Давид Федоров - Соморо быйыл омурдаах ахсаксук орто туруу дайыма өөр бусан олохтун ахсакыга кибиһэ быйыгы Аап Алехын сыйыа. Ийэһин быйыл 23 күлүр 65 сааһын туспаа, Улуу Кыыйы 70 сыл нах үбүлүгүн үрүк Өрөгй дохсук көрсөт, "оросбүт" улуусунулар улуу ситиһүтү ылык тохсу ыйылар бөлөмүлөр түбүктөк түрдүлүнү "төрүтүлүмүн" сааһан сыйына суурайар, "Түбүктүлүмүнүн" сааһый үтүр күлүн ситиһар сарсардыллы аһамый күлүн, аһа дьаһын аһын аһа, аһыһын аһын аһарын көрсөр күлү бусулар.

[illegible]

Искусство идегээр нигишлүүлж дээр исгэвчлэе. Майхануу, Д.Ф.Хорлоог аяллын нуруудтай таарга, Алексей Лесотенчик Голум Архадий Михайлович Нонинсон курдук хамтаармагтаа ханх хэргээг дэслүүлн хамталагч ааслыга, айар үл абилалтар ардын аатарыгтара-ныгээр ыглык, суудлуг зулус бусууба дэслэжнэ бурсаастагч ииниги.

Байбал Бөтүрүбүс Сүлдэрэл - Союздо телекөтүн түстөзбн төрөөбүт
улуунулар төмөн келет, Диригизди нурудунай театра үлэтин
сагаларбыла.

Павел Петрович талант ыбыг таланынан тоһо да худобунньук

бүлгэр, Майтгайр уснаа Диринтэги гаруунай театрыгн сэжэмыг
хас да хайхсхалах (многограннай) артыгс быһылыгын
тайхымлыр талаша талаш илгитэ. Ол быһылыгын, музыканыг
оскулыг айымлыгын үгэтэ — театралыг югыгс артыгын олго
сэжэмыг. Сага бастаг балерината Аксёна Паселскай апылдан оро
музыканыг оскулыг 22 сэл устан үүгэр калыгс ачылалтын
күгэ зигэтиг илгитэ.

Павел Петрович тубуугах үлэтин түмүдэ тута көстөн испитэ. Кини үөрөнөөнүлэр наарайы театр, Диринг орто оскулатын уус-уран көрүү коллективтарыгар көстөн-билгэн испиттэрэ. Кинилэргэи ордук чорбойсон, Кэя Пинигина, Диринг наарайы театрлар 1996 с. туруоруллубут И.Поголев "Өлүгү сареларына" трагедиятыгар Хачьнээн Күө уобаранын чыытайык айан таһаарбыта.

Павел Петрович 60 саян туолан, атырдаһынан айыр уло хайыксаннан дьарыктын барьер дьери, музыкальнй оскула худуоствестей кыһаһын пренккэһелэһэн үлэстобит. Кини үөрөһүн ололорун аһыннаһын, Надежда Алексимова – Диринтэби паровый таар худуоһунута. Ольга Пожеева-дизайнер, Намтару, училитне выпускнига. Венера Софронова – дизайнер, техникеской коллерж выпускнига. Александр Пинигин- П.П. Романов аһынн худуоствестей училитне выпускнига.

Бу оёдор аёр үлснрин биографиятыр "Үлснтр таваннах пелср Павел Петрович - Сомоо уреллнн оёлор"-днн суралн, соргуур дннтн Сомоо Байбол сортулах сула солн булнн таруанн, снлжнн бара туроод.

Куншгул Мамедов.

Доруобуйа харыстабыла

ТАБАХ БУОРТУТА

Сылын ахсын йам йийн 31 күн аан дойдү үрдүн табары утары охсуур күндүн билгелээр. Бу күнү 1988 сылан катн масн табанын кээр кинчери биччы табх бурустуган харыстыр сыланг ыгаллар уонна бары койлорунун кыгыларга ынарклар.

Статистика корпоративтік және дүйбүз улукан асарлара, олтон дикхатлар 4/1 табаны тарлашлар эби: Кыргыстантан дартитон, юм тобо хамаланы ышарыттан тутулуга суук нефисмен ило араас арнаган барытабыз тарлар. Россияга табых сыягыга агын дуйбулга тинилгоско чен чокон уонга табых тарлар дусун асашанын агын дуйбулга бевр бастакылар кекелеринер килерер.

Табаксаябагынын өрүкү өсүрүктө, алар даямдан буортууга элбөк. Окусуна ооздору оонмүү курдук табакы тарпа сыйлаң, устулган үйлөргөн туузды табаканын бусбууттара элбөк. Саалыраң, табак доруубуяларыгар буортууаңган билгэ, ол даямныктарын быраңа сыйлаңтара үгүсүзгө кылаңылат. Табакы тарлар оңо эл-хаштотуу ол сайлара билгээр, билиңга кууто сукс булар, хараңа кароро элнэкэ мөлгүүр, сүрүзгө чоңурусукага үрлүүр, тег саясыны оңолоруттан сайдыла билгээр.

Табах ово доробуйалыг буургуулахын табахыг торогшуттар ойдуулгиро
наш. Торогшуттар табахнаахаларына ол буургуун тэннэ эуригдон табах
длашын сиилсэр. Клар ово тирингт, тас буургууто (слизистая оболочка) чарас
буулан доробуйалыг охсуута уушхан. Ово куугтар нийлсэр табах тарына
сухсхаахалын тулумын эс да барышлыг. Айыгх мунуугтисхэ доробуйуу
инингтэн длаж кургэтсэриг, байгх нарылах буулан уушнуук эрийснэвхснэ сэт.
Табахыг ордок длаахалшр эмнэ табаксыгтарга нирсэтсэр (наканивые куриль-
ники) юмилсэр эттэро-снигл оро чарас, нарын буулан.

Сызым ахсын аян дөлдү үрүткөн 6000000 киши табах согуштунтан өлөр уюнга табахын бойкотто таруубат да джон табах буруштун ээиринин арасы ыарылаларга киши ыалыра багыттенер.

2015 жылы Россия Президенті В.В. Путин сүрх тымыр ыарьылары утары секустар сылын бишпритиз, си чорчигиен килишилз доруубу Ипан тулсарар, лжон улун үйгөн орин тулутар араас үлтөр ытылшаллар.

Үгүс сыйлах чөйгөйлөр түмөстөрүн көркөм «цифрак минерал» табын ирээлгэн байгач түтүлүккө дөн диксаткыг түрү, бу ыарыг эгермисиги илорэ жыйын диксаткыг Ишемическэй сүтк ыарыгга (ИБС) табак тарвагылыгга эмю бөргини биллөр. Никотин сүткк кислород тийгипти билгүдүр, хаан бөлгөһүнүн үрүтк, хааны жыйунар, тымыр келгөккө түрүлгүк өлүмкүрүтүр түрүлгүр, хаанга холестерин ахсанын үрүтк аневризм, атеросклероз күтүк ыарыгыгга түрүлгөн өсөт.

Ошон табактаалыны сүзүк, тымыр кырылыштар тирөөлөр бир сүүн түрүнүнүн булуп. Табаксыз дон өрсөсүрүт инфаркт мисалынан 4 тогул дубак кыфи олоо, мисалынан ошону табак 3 тогул үлгүлөр.

Бишрээ эмнэ, сингнэхэ, чэжэжэ табарга тархыһа дигэ бэйэни элбэлэнхэнь, шыг табарх хэньхэ бэла оюорх гайшар ном зогхартуруктар гэгтэ сэлхэнэ айны мултоон иһэн.

Обидно, табакшы тарыны, табакшы тарыбагы жана табак бурдустун ээрийинин бу
аркыс сүрөч-пымыр, тынз уюна салмай куттала оюнохончоской ырыгы арка тирн
жиге.

Табиях тариварган анжаскан ылым хас сылгы тарыхынын туулугуна суук доробу байг чолулар тулуугулар улахан комолосок. Бары ыраас тынчлаах, ыраас халван аныгылар мого-кото доробайлык сылтанын.

Профилактический кабинет.

Бизрэнис

ТЫА ХАҢААЙЫСТЫБАТЫН БИЭРЭПИҢЭ ЫТЫЛЛЫАБА

Российской Федерации 2005 жыл от бийли 21 күнүтүн „Бүтүн Россиягаары тым хабайыстыбанылар бироринин туһунан“ Федеральнай сокуолунан уонша РФ Правительствоктан 2013 жыл муус устар 10 күнүтүн доһуһунан Россия үрүтүн тым хабайыстыбатын бирорини 2016 жыл от бийли 1 күнүтүн апырдах бийли 15 күнүтү дэри ыалтылхалхалх. Айан-сырыы хирьтэстэх регионнарылар бирорине тэксэ туһуоронун биллэрэн бийли 15 күнүтүн ступуна 15 күнүтү дэри бүтүсө.

Бу илтэглэе тэя хайшаайыстыбылтан биеэрэлнэ
Россонда 2006 сэлэвхөөн ылытхылыта, 2016
сылга ылытхылар биеэрэлнэ тэя
хайшаайыстыбылтан боролуудууялтан оторон
таһаарар болон, орто уонна бөлүкхөй тэрингизер,
обилгилер, комо хайшаайыстыбалар, бөөһүннэй
хайшаайыстыкылар, прелитринималар, тэя сир
гэр, куоракка оторор сир участканаах, кэтэ
хайшаайыстыбалар, суоһултох-астаах уонна
дэһэтэах дэһэн туһунан информация сурдулгуса.

1. Үш хашайгшын бодон, орто усны бытархай тэргүүрүүх

2. Баъъанай ҳаёсийат ба ларга, биир интот
прелринимателарга.

3. Кетек хайшыгызлыктары;
4. Окуучулар табиректештирилген.

Бу формаларынан көрүн бигерәкчә
айлыктара тасурулар тарихта хатыйагад.

уонсай характеристиката, үлүннүтүрү
демографическай көрдөрүүтө, сир ресурстары
уонна сир түтүмүндө, сүбү ахсааны
боротукуулары соторон талаалар тискинисин
тоһо хаанылыгына хастара, паз хаанылыгына
боротукуулары бепары туфун, с. д. а. ыһа
лыктар.

[illegible][illegible]

Биоритмины ылымга техникалык отууни каанчылыгыга улашкан болуомго уурулар. Биоритмины ылымчыларга шалкышты компьютер борлор, отууларга GPS-примениктер булуга. Ошон биоритмины ылымчыны ахсаан уруду биоритмины булган анын булуга.

Бюджетте ыйымдактарын хабылшар иргенилгир кезек хаааыйыстыба министрлз сир ресурсалара, сүөһү ахсаана, тикчиллээ көрүнүрү туулулар иргенилгир хаааыйыстыбанын кыааыларигэр олуктуктур. Билигин республика кезек хаааыйыстыбабырыгыр хоруксулгуй ыйымын 68 % оңуруот алын 62 %, сүөһү ахсаанын 51 %, сылгы 31 %, сабыншыа 30 %, республика үрдүктөн эти оңоруу 45 % баар үү 50 % тиктэр.

Бөгөөд бэлтгэлтний чарчлалын сурал болгодог хэс бичлэлийг гүйцэтгэх дэвшлэлт хаагайг хуучин үйлдлийн гүйцэтгэлт сэтгүүлч тогтоолуудыг гүйцэтгэлт.

2014 сылта алтынчы-ахсынчы айырта республика үрдүнөн хаһайыстыбаның кинигизри толоруузу барзынжастаһын ыһатылыбыта. Хаһайыстыбаның кинигизри толоруулаах 499 гонимоктан 27-э 2014 сыт толоруузу 1 күлүзүр информация сатарылыбыта, 260 гонимок дьаһалта сатри толорбото. Хаһайыстыбаның кинигизри дьаһалта сатарыта, Россиягай Федерация Таа хаһайыстыбатын министростиботы ыһааууһун 2015 сыт ол айына 1 күлүзүр бастаһаах.

Бүтэн Россиягаар тав хамааралтай байдлын биетэйгээр тав хамааралтай байдлын тэртээгээс, баахангай хамааралтай байдлын сүүлчийнхээр, нийслэл дутаагчид тус тус өөрсөнтэйгээ сүүлчийнхээр нэгдэж, 2016 оны 11-р сард бүтэн биетэйгээр нийслэлд үндэс бэлтгэх бусад аргаар эрх бүрэн тэртээгээс, үндэс хамааралтай байдлын биетэйгээр.

В. М. МОНАСТЫРЕВ,
ДТХА хянаагч ажлынхны
бичрэгчид - 2016^а оны тэргүүн Чурагч
уулуурчид болж үргэлжилжээ.

